

Marcus Paus & Ole Paus
Ingenting forsvinner

LAWO
CLASSICS

Tora Augestad
NyNorsk Messingkvintett

«Du må ringe meg nå».

Meldingen fra min bror flerret opp septemberkvelden, og katastrofe-tankene dirret usortert i meg frem til vi noen timer senere satt på Drammen sykehus, der vakthavende personell tegnet et dystert bilde av min fars tilstand.

På ren yrkesrefleks skrev jeg til Tora Augestad og NyNorsk Messingkvintett at duetten jeg skulle ha klar for Tora og min far til plateinnspilling uken etter nok måtte utgå.

I dagene frem mot innspillingen ble landskapets ødemark tydeligere, og vi ble kalt inn til den første av flere varslede avskjeder.

Mens jeg satt der og skulle ta farvel, tenkte jeg hele tiden på noen linjer fra en av sangene hans:

«Min tid skal komme,
ja snart er den her,
Og da er jeg klar til å fare.
Da bryter jeg opp
ifra alt jeg har kjær,
Og blir til en stillhet
i svaret.»

«En stillhet i svaret» har alltid forekommet meg som en presis beskrivelse av den dødes fort-satte tilstedeværelse blant de gjenlevende.

Og istedenfor en duett, og fordi jeg ikke hadde andre steder å gjøre av kaoset inni meg, valgte jeg å samle to tidligere stykker jeg hadde skrevet med min far som librettist, «In Paradisum» fra *Requiem* (2014) og «Guttens vuggesang» fra operaen *Heksene* (2007—2008), samt legge til et preludium for anledningen, og la dem alle ta opp i seg fragmenter fra det som

skulle utgjøre platens hovedverker, *Ingeting forsvinner* (2019) og *Portrett i C* (2022), med tanke om at disse kunne ramme inn platen. Dels som en slags dødsmesseliturgi, men først og fremst for å feire alt det levende og rastløse som var min far.

Samarbeidet med ham var ikke bare formativt og gledelig for oss begge, men også en form for helbredelse. Det dannet bro over barndom, over sår og savn, og forbandt oss i kjærlig begeistring og latter.

Det fantes ingen avstand mellom oss når vi skrev sammen.

Vi var raske, begge to, og delte mangt i hvordan vi opplevde verden. Dessuten var mitt liv begynt å ligne hans; jeg hadde forlenget gjort de fleste av hans laster til

mine, og vi skrev fra lignende erfaringshorisonter. Vi var rastløse. Hjemløse. Og hjelpeløse uten et uttrykk til å bære oss.

Ingeting forsvinner begynte et helt annet sted: Jeg hadde fått i oppdrag å tonesette Leonard Cohen påny for Tora Augestad og NyNorsk Messingkvintett, og hadde foretatt et utvalg tekster jeg følte kunne utgjøre et høvelig halvaftens verk. Stykket ble godt mottatt av både publikum og presse. Men så kom gledesløse advokater og satte et punktum, ihvertfall for de neste noenogseksti årene. Så da stod vi der plutselig med et verk uten tekst. Jeg ringte min far, som raskt kom oss til unnsetning, og i løpet av én ettermiddag — der jeg klunket melodi og akkompagnerte så grumsete som nøden tvang meg — var et nytt verk født. Jeg vet ikke hvor mange ord det tilsvarer

i minuttet, men jeg kjenner få poeter det er forunt å kunne bringe rikere mengder fra dypere kilde på kortere tid.

Portrett i C ble bestilt som gave til min fars 75-årsdag av Nordlysfestivalen i Tromsø. Denne gang var oppgaven å sette ny musikk til et knippe av min fars eksisterende sanger, og jeg valgte å samle tekster og dikt jeg følte kunne stå som et slags portrett av ham, særlig i lys av der han befant seg i sitt eget liv akkurat da.

Også dette verket bærer avskjed i seg. Min far fryktet ikke døden, men omtalte den som den store befrier. Og han følte at den nærmet seg. Men jeg visste ikke hvor liten tid vi hadde igjen da jeg skrev stykket, og jeg er derfor inderlig takknemlig for at urfremførelsen var noe vi rakk å oppleve sammen.

Ikke minst fordi han var så begeistret for kvintetten og for Tora.

Min fars liv var konsekvent dobbeltbooket, både yrkesmessig og privat. Og var det ikke for at han så nødig ville såre noen, så tror jeg den konvergeringen av dobbeltliv som utspilte seg i Drammen sykehus' korridorer den siste tiden ville slått ham som stor komikk. Han var ihvertfall slagavdelingens mest omsvermede mann, der kjæresten og eks-koner iscenesatte verdens vemodigste såpeopera av et dødsleie, avbrutt av klimprende gjesteopptredener fra venner og kolleger gjennom 76 år stappfulle av liv.

Og et sted underveis ble denne platen til.

Den siste kvelden satt vi nærmeste rundt ham og stelte for ham. Jeg spilte en improvisasjon over «Jeg reiser alene», en av hans sanger som har betydd mye for meg.

«Min», sa han, og smilte for nest siste gang. Så sov han rolig mens vi spilte platen «Stjerner i Rennesteinen». Et stykke ut i sangen «Veierland» satte han seg opp, hostet litt oppspytt, og pekte fremfor seg mot det våre øyne ikke kunne se. Så smilte han for siste gang fra øre til øre i et slagrammet ansikt som egentlig ikke lenger var istand til slikt. Fra spilleren lød fortsatt «Veierland», og linjen «Alt vi vet er at alt blir savn når det er over». Så kom freden.

Jeg må først og fremst takke Tora og kvintetten for det nære samarbeidet, og for en sterk, krevende og vakker innspillingsprosess.

Og Thomas og Vegard og alle på LAWO. Dessuten de bemidlende instanser som har trodd på denne platen.

Jeg må også takke gode mennesker som har tatt hånd om meg, og tent lys for meg langs mørke veier.

Sist, men mest av alt: Takk, kjære Pappa. Hils Christopher og alle de andre.

— Marcus Paus,
Oktober 2024

Ole Paus 1947—2023

En Stillhet i svaret

I. **Preludium**

(instrumental)

II. **In Paradisum** (fra *Requiem*)

Må alle engler lede deg til paradiset
Og martyrene juble når du stiger frem
Og alle helgener hilse deg på helgeners vis
Og føre deg til hellige Jerusalem
Og alle englers kor synger over deg
Og den oppstandne Lasarus vil vise vei
Til der hvor livet overvinner døden
Og du kan sovne inn i aftenrøden

III. **Guttens vuggesang** (fra *Heksene*)

Jeg tror at det finnes noe utenfor tiden.
Jeg tror at det fins noe bortenfor alt.
Jeg tror at det finnes et før og et siden.
Jeg tror på jorden, og regnet som falt.
Jeg tror på blomster, jeg tror på trær,
og jeg tror på sol og vinder.
Jeg tror på alt det jeg bryr meg om,
som er her, og dør, og forsvinner.
Jeg tror på alt mulig.
Jeg tror det jeg tror på.
Men at dere er hos meg,
det er bare noe jeg vet.

Portrett i C

Prolog: Fra først av

Fra først av
fra tiden før tiden vi regner med
var en tone der
og den vevet seg inn overalt

Og siden
er alt det som fødes og dør
musikk

Den samme tonen klunger nå
som fra først av

I. Mærradalen

Min barndoms dal ligger skremmende nær,
som en flenge i bydelen ligger den der.
Trang og svart, et leiret søkk,
med en bekk som koagulerte av møkk.
Mye er forandret her,
det er bare sånn det er,
men Mærradalen ligger der fremdeles.

Mærradalen, mørk og beryktet,
dalen som alle vi ungene fryktet.
Med løse bikkjer og stygge menn,
og døde mennesker som gikk igjen.
Mye er forandret her,
det er bare sånn det er,
men Mærradalen ligger der fremdeles.

Et skyggerike, et mørkets sted.
Lyset har aldri funnet veien dit ned.
Til ormegress og gjørme og stein;
ikke faen om jeg vil vite hva

som bor under bregnene.
Mye er forandret her,
det er bare sånn det er,
men Mærradalen ligger der fremdeles.

Tiden har gått. Jeg er voksen nå.
Nårsomhelst jeg vil, kan jeg bare snu meg og gå.
Jeg kan gå mot alt som hører lyset til,
jeg er fri til å gjøre omtrent hva jeg vil.
Men inni meg et sted
står et barn og ser
at Mærradalen ligger der fremdeles.

II. Livet og jeg

Jeg har hatt mine runder med livet,
og livet har hatt sine runder med meg.
Vi har satt våre spor i hverandre, vi to,
mitt halvgamle liv og jeg.
Mange ting har livet lært meg.
Jeg lærte tidlig å være forlatt.
Jeg så hver ny dag som et kjærlig bedrag,
for jeg visste at snart var det natt.

Å, Gud, husker du da
jeg var seks år og første gang stakk hjemmefra?
Aldri lignet du mer på meg enn da.

Jeg har gått mine kronglete veier,
og jeg gikk dem så langt som det rakk.
Men ga de meg et sted med trygghet og fred,
tok jeg livet mitt med meg og stakk.
Gode mennesker har tatt imot meg
og stått ribbet igjen da jeg dro.
Jeg dro som en fant, mens strupen min brant
og hjertet sto ensomt og slo.

Å, Gud, husker du meg
da jeg knuste et menneske ved å si «nei»?
Sånt noe gjør bare folk som du og jeg.
Å, Gud, husker du at
jeg vendte meg bort fra deg sent her en natt?
Aldri har du vel følt deg mer forlatt.

Jeg har sett ting som ingen bør se.
Jeg vendte øynene bort
der urett ble gjort for mitt liv,
og jeg lot det skje.

Vi har delt det vi fant, jeg og livet,
delt på høytider og nederlag.
Men jeg begynner se at der fremme et sted
skal livet og jeg skille lag.

Å, Gud, troløse venn,
kanskje møtes vi to i himmelen?
Da skal du få kjenne deg igjen.

III. Så vakkert jeg kan vil jeg synge for deg

Så vakkert jeg kan vil jeg synge for deg,
du velsignede kjærlighet,
i et kor av mennesker og minner.
Du som tenner en lyst der et lys brenner ned
for mannen som våker i mannen et sted,
og for kvinnen i alle kvinner.

Jeg gir deg de vakreste toner jeg vet,
du velsignede kjærlighet,
og de vakreste ord jeg har i meg.
Velsignet er alt det du rører ved,
velsignet hvert kjærtegn du rører meg med,
og velsignet hver dag du vil gi meg.

Så vakkert jeg kan vil jeg synge for deg,
du velsignede kjærlighet,
for alle de mektige stunder
av liv som du omfavner meg med,
for alle drømmer som driver avsted,
og for alle lysets sekunder.

Så vakkert jeg kan vil jeg synge for deg,
du velsignede kjærlighet,
du som ser meg når jeg er alene.
Du legger deg hos meg og hvisker: Jeg vet
vi lever som vi drømmer, i ensomhet.
Du velsignede éneeste éne.

Ingenting forsvinner

I. Stillheten

Hvert sekund er en sannhet, men tiden er en løgn.
For livet teller soloppganger, døden teller døgn.
En har et håp, en har en drøm, og himmelen er nær.
Men solen synker, det blir kveld, og så er natten der.

Og tiden bare går og går. Alt er som før omtrent.
Og bare den som står igjen vet hva som har hendt.

Hver dag glir over jorden og mørket følger den,
og natten er en skog der alt det gamle står igjen.
Og regnet hvisker våte ord om alt som aldri skjer,
For livene som levde her, de er her ikke mer.

For tiden går og går og går. Ingen vet hvorhen.
Hun vendte om og gikk og kommer aldri mer igjen.

II. Vals ved midnatt

Kom elskede og dans en vals med meg!
Jeg elsker deg, ditt beist, fordi du er
så helt utrolig sleip og skeiv og teit,
og stinker gammel fyll og skitne klær.

Du fiser som en stut, men det er greit,
og sjangler litt, men det er helt ålreit.
Du står der som en fuckings utedass
og bare to av tenna er på plass,
og valker velter utover din hals,
men du er her, og jeg vil danse vals.

Kom elskede, min egen slaskebunt!
La meg få denne siste dansen, please!
Min drøm har alltid vært å sveve rundt
og rundt og rundt i favnen på en gris.

En mannegris, et skikkelig mannesvin
som lukter fyll og svette og urin
med munnen full av skråtobakk og gørr,
og fingre som er klissete av snørr.

Mitt lykketroll, min egen kjærlighet!
Og kanskje er du svensk for alt jeg vet.
Det plager ikke meg, nei inte alls,
for du er her og jeg vil danse vals!

III. Den helvetes tiden

Tiden er nå og tiden er siden.
Det er tiden som kommer og tiden som går.
Tiden ruler, den helvetes tiden
subber av gårde år etter år.
Og nye små drittsekker vokser i rasende fart
og finner en plass innenfor.

Alt det som skjer her, er tidens skyld.
Det er tiden som lager et helvete her.
Det er tiden som gjør at livet blir kleint.
Det er tiden som gjør at du kommer for seint.
Det er tiden som lager en slem av en snill.
Det er tiden som gjorde at Hitler ble til.
Det er tiden som gjør en skog til en sump.
Det er tiden som straffer oss med Donald Trump!

Jeg skal si dere en ting, en liten ting:
Tiden hater alle her.
Det er derfor tiden går rundt i ring.
Og fra første slag til siste sting
er tiden besatt av å floke det til,
til alle mennesker gjør som den vil.

IV. En gang

Engang i tiden, jeg vet ikke når,
jeg vet heller ikke hvor det var,
men der og da var det en mor og en far
som sa til hverandre: Takk for de barna vi har.

Og himmelen hvelvet seg over dem.
Og så ble det kveld, og da gikk de hjem
Og natten kom. Da sa mor og far:
Takk, tusen takk, for livet og barna vi har.
Det var ikke mer. Men natten var stjerneklar.

Og alt var hos dem. Alt av stort og smått.
Og alt var liv. Og alt liv var godt.

Hver dag og hver natt slo ring om dem.
Hver årstid var som et løfte om å komme hjem.
Da livet tok slutt? Vel, da gikk de hen.
Jeg vet ikke når, og jeg vet heller ikke hvorhen.

Engang i tiden, jeg vet ikke når,
jeg vet heller ikke hvor det var,
men der og da var det en mor og en far
som sa til hverandre: Takk for de barna vi har.

V. **Ingenting forsvinner**

Du elsker meg. Du sa det selv
igår på denne tiden.
Nå går jeg fra deg likevel,
og alt er lenge siden.

Ordene du sa til meg
driver bort som minner.
Resten blir igjen hos deg.
Ingenting forsvinner

Det var en gang. Så ble det frost,
Og så kom mørketiden.
Og frosten la seg over oss,
Og det som skjedde siden.

Tiden kommer, dagen går
og spirer og blir minner
Under sneen er det vår.
Ingenting forsvinner.

Ordene du sa til meg
driver bort som minner.
Resten blir igjen hos deg.
Ingenting forsvinner.

VI. **Fremtiden er over**

Det regner. Det er mørkt og kaldt.
Det lukter blod og smaker salt
av rennesteinen der han falt,
men tårer er for pyser.

Han spradet langsmed denne veien
med pene sko og spreke bein,
så møtte han en rennestein.
Nå ligger han og fryser.
Et skritt hit og et skritt dit,
og så går du på trynet.
Fremtiden er over nå,
Ihvertfall for i kveld.

En mektig mann, en mann med stil,
med formue og Tesla-bil,
da bilen fra seg under tvil.
En meget sporty mann.
Han gikk seg over sjø og land,
og ramlet i en søledam.
En våt og meget skuffet mann.
Og det var alt om ham.

Et skritt hit og et skritt dit,
Og så går du på trynet.
Fremtiden er over nå,
Ihvertfall for i kveld.

Marcus Paus

Marcus Paus (f. 1979) er en av Norges mest profilerte og produktive komponister. Hans verkliste omfatter kammermusikk, solostykker, kor- og vokalmusikk, konserter og andre orkesterverker, samt operaer, teater- og filmmusikk.

Som en av sin generasjons mest bestilte og fremførte nordiske komponister har hans musikk høstet anerkjennelse for sin uttrykksfullhet og håndverksmessige virtuositet.

Han har også hatt en lang rekke tverrkunstfaglige samarbeid, bl.a med sin far, visesangeren Ole Paus, som skrev tekster til flere av Paus' verker.

Paus er også aktiv som mentor for andre komponister, og han sitter i musikkfaglig utvalg både hos TONO og Norsk Komponistforening.

Marcus Paus har selv omtalt seg som «anarko-tradisjonalist», og han er i offentlig debatt en markant stemme for estetisk pluralisme og åpenhet.

Ole Paus (1947—2023)

Ole Paus var en av Norges mest folkekjære artister gjennom mer enn 50 år.

Hans store produksjon spente fra nidviser til kjærlighetssanger, kirkemusikk og salmetolkninger, og omfattet ca 40 musikkalbum i tillegg til romaner, diktsamlinger, revyer, TV-programmer, reise- og skildringer og librettoer.

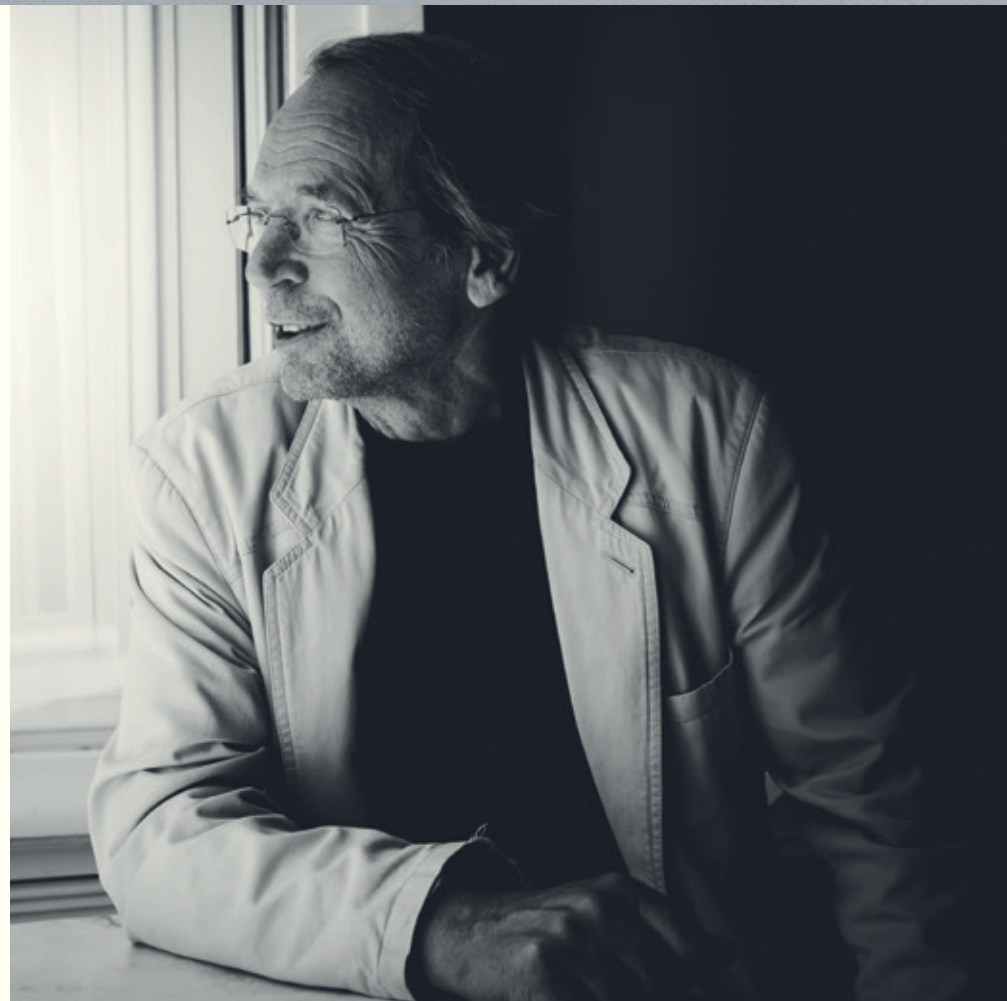
Paus var kjent for sin særegne stemme, sin samfunnskritikk, og sitt varme forsvar for dem som stod utenfor.

Gjennom sin karriere mottok han mange priser og utmerkelser, inkludert

Spellemannsprisen i visesang (1976), Tekstforfatterfondets ærespris (2002), Booth-prisen (2013), Solprisen (2014), Årets Spellemann (2013), Juryens hederspris i Spellemannsprisen (1998), Lytterprisen (1999) og Anders Jahres kulturpris (2018).

I 2022 ble han gjort til Kommandør av St. Olavs Orden.

Denne innspillingen er til hans minne.

Tora Augestad Mezzosopran

Tora Augestad, født i 1979 i Bergen, er en allsidig sanger kjent for sitt brede repertoar, og kunstneriske samarbeid som krysser sjangergrenser. Hun har studert både klassisk musikk og jazzsang, og hennes fokusområder inkluderer verk av Kurt Weill, Hanns Eisler, Luciano Berio, Arnold Schönberg og andre samtidskomponister. Augestad er ettertraktet blant komponister, regissører og dirigenter for sin evne til å kombinere vokale ferdigheter med skuespill, og har fremført konserter med ledende orkestre som Gürzenich Orchestra Cologne, Bamberger Symphoniker, Bergen Filharmoniske Orkester og Oslo-Filharmonien, som dedikerte en portrett-CD til henne.

Siden 2010 har hun samarbeidet med den sveitsiske regissøren Christoph Marthaler, noe som har ført til fremtredende opptredener verden rundt, blant annet i produksjonen Universe, Incomplete på Ruhrtriennalen. Hun har også turnert med Marthalers King Size i over 35 byer. Augestad har mottatt Spellemannprisen for sin CD Portraying Passion og var kunstnerisk leder for Hardanger Musikkfest fra 2015 til 2020. Hun grunnla bandet Music for a While i 2004, og hennes samarbeid med Trygve Seim resulterte i Rumi Songs. Augestad ble nominert til Nordisk Råds Musikkpris og kåret til Årets Utøver av Norsk Komponistforening i 2018. Hun kuraterer serien Klassisk på Park på Parkteatret i Oslo.

NyNorsk Messingkvintett

Gjennom å kombinere samtids-
musikk med scenekunst og
litteratur har NyNorsk Messing-
kvintett skapt et repertoar med
helt unike uttrykk. I samarbeid
med blant annet forfatter Kjartan
Fløgstad, scenekunstgruppen Fakta
Morgana, Knut Nærum, og artister
som Tora Augestad, Trygve Seim,
Frank Havrøy, Silje Aker Johnsen og
Per Arne Glorvigen har ensemblet
utviklet særegne konsertopplevelser
innen ulike sjangere av ny musikk.

Ensemblet har gjort seg bemerket
med mer enn 50 urfremføringer
siden 2016, av komponister som
Marcus Paus, Therese B. Ulvo,
Knut Vaage og Ørjan Matre.

De har spilt på festivaler
som Nordlysfestivalen,
Ultima, Only Connect, Oslo
kammermusikkfestival,
Norsk Orgelfestival og Dei
nynorske Festspela, holdt
mesterklasser ved høyere musikk-
utdanningsinstitusjoner og
arrangert workshops med unge
komponister. De har gitt ut flere
kritikerroste album på LAWO
Classics, og i 2021 ble de tildelt
prisen «Årets utøver» av
Norsk komponistforening.

INNSPILT I SOFIENBERG KIRKE,
25.—27. SEPTEMBER 2023
PRODUSENT: VEGARD LANDAAS
LYDTEKNIKER: THOMAS WOLDEN
LYDREDIGERING: VEGARD LANDAAS
MASTER: THOMAS WOLDEN
BOOKLET FORFATTER: MARCUS PAUS
BOOKLET REDAKTØR: TORGEIR M. LANDAAS
COVER DESIGN: ANETTE L'ORANGE / BLUNDERBUSS
MALERI TIL COVER: ROAR KJÆRNSTAD
ARTIST FOTO: NINA DJÆRFF (O. PAUS), JULIE BRUNDTLAND (M. PAUS),
THOMAS KOLBEIN BJØRK OLSEN (AUGESTAD), TORA AUGESTAD
(NYNORSK MESSINGKVINTETT).

DENNE UTGIVELSEN ER PRODUSERT ^{MED} STØTTE FRA
NORSK KOMPONISTFORENING, KULTURRÅDET,
FOND FOR LYD ^{OG} BILDE ^{OG} FOND FOR UTØVENDE KUNSTNERE

MUSIKERE:

TORA AUGESTAD—MEZZOSOPRAN.

NYNORSK MESSINGKVINTETT:

ERLEND AAGAARD-NILSEN, JØRGEN ARNESEN,

BERGER IVER FÆRDER, INGEBJØRG BRUKET,

^{OG} MARIE SOLUM GRAN.

LAWO
CLASSICS

LWC1353
© 2025 LAWO | © 2025 LAWO Classics
www.lawo.no

Marcus Paus ¹⁹⁷⁹

1. En stillhet i svaret: Preludium ^{02:08}

Portrett i C

2. Prolog: Fra først av ^{01:33}

3. Mærradalen ^{04:10}

4. Livet og jeg ^{04:58}

5. Så vakkert jeg kan vil jeg synge for deg ^{04:48}

6. En stillhet i svaret: In Paradisum (fra *Requiem*) ^{02:49}

Ingenting forsvinner

7. Stillheten ^{05:19}

8. Vals ved midnatt ^{04:24}

9. Den helvetes tiden ^{01:41}

10. En gang ^{04:42}

11. Ingenting forsvinner ^{04:29}

12. Fremtiden er over ^{04:19}

13. En stillhet i svaret: Guttens vuggesang (fra *Heksene*) ^{03:10}